

Aan de gemeenteraad

Datum : 15 oktober 2024
Zaaknummer : 4311283
Contactpersoon : Ramon Kleinhesselink
Telefoonnummer : 026 3774360

Onderwerp: Uitvoeringsprogramma zero-emissie stadslogistiek

Geachte voorzitter en leden,

Graag informeren wij u over het uitvoeringsprogramma zero-emissie stadslogistiek. Hierin staan de concrete projectideeën van ondernemers die bijdragen aan een efficiëntere stadslogistiek (de 'minder-opgave').

Inleiding

Uit de gesprekken met bedrijven en bewoners over de impact van de zero-emissiezone (kortweg ZE-zone), komt de gedeelde ambitie naar voren om de groeiende (binnen)stad gezonder, leefbaarder, beter bereikbaar, veiliger en aantrekkelijker te maken om in te wonen, werken en recreëren. De invoering van een ZE-zone in de binnenstad per 1 juni 2026 is een van de instrumenten om deze ambitie te realiseren. Aan dit collegebesluit (2023) ligt, naast de Europese Green Deal (2014), het nationale Klimaatakkoord (2019) en de nationale Uitvoeringagenda Stadslogistiek (2021) ook het Programmaplan New energy made in Arnhem 2020-2030 (2020) en het Schone Lucht Akkoord (2020) ten grondslag.

Een ZE-zone is stapsgewijs alleen toegankelijk voor schone (emissievrije) bestelbussen en vrachtwagens. Dat betekent voor veel (logistieke, niet-logistieke en binnenstad-)ondernemers een grote omslag: zij moeten stapsgewijs overstappen naar emissievrije voertuigen en minder logistieke kilometers om toegang te behouden tot de binnenstad. In 2030 zal de stadslogistiek volledig emissievrij uitgevoerd dienen te worden.

De ambitie is echter niet alleen schoner, maar ook minder verkeer in de binnenstad. Deze dubbele opgave, verschonen en verminderen, in combinatie met de complexiteit van (stads)distributiesystemen (kleine veranderingen werken door in de hele keten) en de omslag die het betekent voor veel ondernemers, vraagt om nauwe samenwerking met alle belanghebbenden. Door stakeholders (op hun belangen) te betrekken in het proces en goede voorbeelden uit te wisselen, ontstaat wederzijds begrip en wordt het draagvlak voor de transitie naar schoner en minder vergroot.

De samenwerking met stakeholders heeft vorm gekregen in een drietal sessies met ondernemers, waarin een inventarisatie is gemaakt van de grote uitdagingen die de stadslogistiek de komende jaren te wachten staan. Deze uitdagingen zijn vertaald in concrete projecten van ondernemers die bijdragen aan

Datum: 15 oktober 2024
Zaaknummer: 4311283
Pagina: 2

een efficiëntere stadslogistiek (de minder-opgave). Daarbij is gezocht naar gezamenlijke ideeën. Het resultaat van deze samenwerking en hoe die is georganiseerd, ziet u terug in het Uitvoeringsprogramma zero-emissie stadslogistiek (UZES). Dit programma geeft uitvoering aan de [motie 20M169 Stadsdistributie duurzaam de stad in](#) waarin aandacht wordt gevraagd voor de vele vervoersbewegingen, fijnstof en geluid van distributie in de binnenstad. Deze motie beschouwen wij hiermee als afgedaan.

Consequenties

De gemeenteraad van Arnhem heeft in 2020 besloten om in het centrum van Arnhem een zero-emissiezone stadslogistiek (kortweg ZE-zone) in te voeren. Op 13 juni 2023 besloot het college van B&W vervolgens dat de ZE-zone per 1 juni 2026 wordt ingevoerd. In dit besluit zijn de begrenzing van de milieuzone en de indicatieve begrenzing van de ZE-zone niet hetzelfde.

Uit de gesprekken met bedrijven en bewoners over de impact van de zone, komt een sterke voorkeur naar voren voor het gelijktrekken van de toekomstige ZE-zone aan de begrenzing van de milieuzone. Dit is het beste uitlegbaar aan de weggebruiker, is beter handhaafbaar, zorgt voor een verbetering van de luchtkwaliteit op de plek waar deze zeer slecht is en sluit aan bij het (concept) duurzaam mobiliteitsplan.

Het gelijktrekken van de zones zorgt er ook voor dat logistieke voertuigen worden 'geraakt' die niet in de binnenstad hoeven te zijn. De uitbreiding van de ZE-zone is slechts beperkt van invloed op de belangrijke verbinding tussen Oost en Zuid en tussen West en Zuid. Dit komt vooral omdat de bruggen buiten de zones vallen en omrijdtijden daardoor beperkt blijven. De effecten op het omliggende wegennet zijn gering en zullen minder worden als meer busjes elektrisch worden.

De invoering van de zero-emissiezone betekent een grote omslag voor (logistieke, niet-logistieke en binnenstad-)ondernemers. Daarom zijn er voor bestaande voertuigen op fossiele brandstoffen overgangsregelingen en ontheffingen. Die geven ondernemers de tijd om de overstap naar schone voertuigen geleidelijk te maken. Om een voorbeeld te noemen: dieselbusjes met emissieklasse 6 of hoger (circa bouwjaar 2015 en hoger) mogen de ZE-zone inrijden tot 1 januari 2028. Ook komen er dagontheffingen waarmee een ondernemer 12 maal per jaartoeegang tot de ZE-zone kan krijgen.

In specifieke gevallen (denk aan: naderend pensioen, een bepaald voertuig is nog niet elektrisch leverbaar, bedrijfseconomische omstandigheden) kan een ondernemer aanvullen een ontheffing aanvragen. De logistiek makelaar kan daarbij helpen met (gratis) gerichte adviezen.

De gemeente is niet degene die spullen de stad in- en uitbrengt. Voor een succesvolle verandering naar duurzame slimme stadsdistributie is de medewerking van ondernemers noodzakelijk. De gemeente kan wel de spelregels bepalen onder welke voorwaarden de stadslogistiek wordt uitgevoerd. Zoals met de invoering van de zero-emissiezone en voorgenomen aanpassing van de beleidsregels voor het voetgangersgebied wordt beoogd.

Datum: 15 oktober 2024
Zaaknummer: 4311283
Pagina: 3

Kansrijke projecten: voldoende impact en draagvlak

Gemeente Arnhem helpt de ondernemers graag bij de gevraagde verandering. De invoering van de ZE-zone is geslaagd als ondernemers ermee vooruit kunnen. Samen met ondernemers zoeken wij naar oplossingen voor duurzame stadslogistiek. We brengen belanghebbenden bijeen in een 'community', en activeren en faciliteren dat ze met elkaar hun rol oppakken in de gezamenlijke opgave. In samenwerking met belanghebbenden pakken we kleine projecten met grote potentie op.

Na een eerste algemene inventarisatie is samen met ondernemers gezocht naar de meest kansrijke projecten voor duurzame stadslogistiek. Dit zijn projecten waarvan de inschatting is dat ze voldoende impact en draagvlak hebben om op korte termijn te worden opgepakt.

Doel daarbij is niet om in een klap de hele stadsdistributie om te gooien, maar juist om de gewenste veranderingen in de stadslogistiek samen met de ondernemers stapje voor stapje verder te brengen. Daarmee dienen we niet alleen het belang van ondernemers, maar ook dat van binnenstadbewoners.

De kansrijke projecten vormen de start van een veranderingsproces: iedere zes maanden wordt bekeken of de projecten daadwerkelijk van de grond komen en bijdragen aan de doelstellingen. Als dat onvoldoende gebeurt worden de projecten herzien en/of worden er nieuwe projecten gezocht.

Communicatie

We hebben een communicatieplan opgesteld waarin de aanpak in de benadering van de doelgroepen is uitgewerkt. Deze aanpak sluit zo veel mogelijk aan op het landelijke communicatieplan. De communicatieaanpak is gericht op inzet van participatieve communicatie: met, door en voor degenen die het nauwst zijn betrokken bij de invoering van de ZE-zone.

De kansrijke projecten staan centraal in de communicatieaanpak. Personen (ondernemers en bewoners) met positieve ervaringen en hun eerste successen met zero-emissie stadslogistiek en/of emissievrij rijden krijgen de hoofdrol in de communicatie. Zij krijgen een podium en worden 'ambassadeurs' in de transitie. Vanuit het principe van 'goed voorbeeld doet goed volgen' wordt op deze manier een (verdere) gedragsverandering naar een duurzaam bereikbaar Arnhems centrum aangejaagd.

Datum: 15 oktober 2024
Zaaknummer: 4311283
Pagina: 4

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch

Bijlage:

- Uitvoeringsprogramma zero-emissie stadslogistiek